

ljuje sprejetje šolskega člena v ustavo naše države. Nato preide na dnevni red.

Po konstataciji, da se zborovalci popolnoma strinjajo s sklepi glede razdelitve nadzornih okrajev in imenovanja nadzornikov, ki so bili sprejeti na zborovanju predsednikov vseh učiteljskih društev bivše Štajerske dne 5. marca 1921. v Mariboru in po enoglasnem sklepu, da volijo vsi člani šostanjskega uč. društva od UJU poverjenstva Ljubljana predlagane kandidate in po prijetnem ožigotanju intriguantskega postopanja nasprotnikov v volilnem boju pri volitvah v višji šolski svet, je predaval tov. Skala v novejši srbski liriki. Uvodoma je očitel v jedrnatih potezah zgodovinski razvoj srbske lirike na podlagi narodne pesni in opozarjal na sličnosti in sporedni razvoj jugoslovanske literature. Seznanil nas je z najboljšimi zastopniki novejši lirike in nam s finim razumevanjem prednašal njih najlepše proizvode. Svoj namen, zainteresovati tovariše za pesništvo bratov Srbov, je popolnoma dosegel in je žel za svoje predavanje vseobse priznanje in zahvalo. Po rešitvi internih društvenih zadev se zborovanje zaključilo. Prihodnje zborovanje je dne 20. aprila v Šostanju.

Učit. društvo za pol. okraj Ljutomer je imelo dne 11. marca 1921. svoj redni občni zbor v Radencih.

Tov. predsednik odpravi zborovanje s prisrčnim pozdravom in kratkim nagovorom; posebej se pozdravi novodošlo članico tov. Spindlerjevo in gosta upok. tov. Majcena in Dominkuša. Nato preide k dnevnemu redu.

I. Zapisnik se prečita in neizpremenjen odobri.

II. Dopisi:

1. Prečita se dopis poverjenstva UJU, zadevajoč nadzorstvene okraje in osebne izpremembe nadzornikov.

2. Vzame se na znanje, da so nova društvena pravila uradno sprejeta.

III. Tov. Cvetko prečita k društvenim pravilom sestavljen poslovnik; z majhnimi izpremembami je bila točka za točko soglasno sprejeta.

IV. Poročilo odbornikov:

Blagajnik poroča o gnotnem položaju društva.

Tajnica poda obširno poročilo in pregled društvenega dela v poslovnem letu 1920.

Tov. predsednik se zahvali staremu odboru za njegovo marljivo sodelovanje. Za prihodnje leto se določi članarina 240 K in 10 K društvu.

Ker obhaja društvo letos 50 letnico, se je v ta namen izvolil prireditveni odbor, ki na prihodnjem zborovanju meseca maja že stavi konkretne predloge. Izvoljeni so: tov. Robič, Caherl, Čeh in Koprivc.

Sprejme se predlog tov. Ivanjšiča:

Cirilica naj se uvede samo na višji stopnji poučevanja srbohrvaščine pa se naj počaka tako dolgo, dokler se učiteljstvo nauči tega jezika.

Tov. predsednik opominja učiteljstvo na brezobzorno posojilo za Učit. konvikt.

Nato se voli novi odbor po listkih in novih pravilih.

Po volitvah se je vršila odborova seja, pri kateri se je konstituiral novi odbor sledeče: predsednik: Karol Maverič, podpred.: Franc Cvetko, blag.: Ludvik Ivanjšič, tajnik: F. Jože Korošec, pevovodja: Fr. Caherl, knjižničarka: Erlinda Bernardova.

Prihodnje zborovanje se določi pri Sv. Jurju 12. maja t. l.

Tajnica.

Iz Jugoslavije.

— **Okraina učiteljska društva**, ki nam pošiljajo dopise, naslovljene na državne urade (na razna ministrstva, na deželno vlado, na poverjenstva, na viš. šol. svet i. t. d.) opozarjamo, da kolekujejo vse te vloge s kolekom 7 din. — Društva, ki so take vloge v zadnjem času poslala, tako n. pr. v zadevi dnevnih poročenih učiteljic, se opozarjajo, da pošljejo koleke oziroma kolekovino naknadno strokovnemu tajnistvu. — Vse vloge je pošiljati slej kot prej botom UJU, poverjenstva Ljubljana.

— **Volitve profesorjev v višji šolski svet**. V petek, 2. t. m. se je vršil skrutinij oddanih glasovnic pri volitvi v višji šolski svet iz skupine srednješolskih profesorjev v Sloveniji. Oddanih je bilo 287 glasovnic. Prof. dr. Josip Pipenbacher, začasni vodja realne gimnazije v Ljubljani, je dobil 106 glasov, njegov namestnik prof. Franc Jeran pa 105 glasov; prof. Franc Voglar v Mariboru je dobil 98, njegov namestnik prof. Franc Mravljak v Celju pa 101 glas. Klerikalna kandidata dr. Jakob Žmavc v Mariboru (73 glasov) in njegov namestnik prof. dr. Breznik v Št. Vidu (70 glasov) sta ostala v manjšini.

— **Osebnodohodnina** se odmerja le od stalnih prejemkov (plače, aktivitetne in funkcijske doklade itd.), draginjska doklada pa ne pride za odmero v pošte. Učiteljstvu odmerja in odteguje osebnodohodnino in invalidski davek knjigovodstvo deželne vlade (oddelek za ljudske in meščanske šole) le od stalnih učiteljskih dohodkov po lesvici, ki je bila objavljena v 12. števi „Učit. Tov.“. Ker so poleg učiteljskih prejemkov tudi drugi do-

hodki podvrženi osebni dohodnini, je dolžan vsaki učitelj v lastnem interesu izpolniti **napoved za osebno dohodnino**, četrta nima drugih dohodkov, ker napoved vsebuje tudi olajšave (dolгови, premije itd.) za odmero davka. Šele po podani napovedi, odmeri končno davčna oblast višino osebne dohodnine, ki je višja ali nižja od one, ki jo odteguje knjigovodstvo od mesečnih prejemkov — in to naznani davkoplačevalcu in nakazovalni oblasti. — Toliko v pojasnilo na tozadevna vprašanja, ki jih dobivamo od raznih strani.

— **Prejemki po umrlih učiteljih**. Za odmero prejemkov po umrlih učiteljih veljajo še določila §§ 23.—34. naredbe celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 14. februarja 1919, števi. 361 Ur. l., dokler ne odloči finančno ministrstvo, kakšni prejemki in po katerem zakonu gredo svojcem po umrlih učiteljih, ki so uživali dinarsko plačo. Na pristojnem mestu smo doznali, da vlagajo v zadnjem času opravičenci za nakazila teli užikov nezadostno opremljene prošnje in da se zaradi teh nedostatkov zavlečejo nakazila včasih po več mesecev in povzročajo mnogo stroškov in neprijetnosti. Vdove po umrlih aktivnih ali vpokojenih učiteljih naj vložijo prošnje za nakazilo posmrtnine, vdovnine in vzgojevalnine na višji šolski svet s sledečimi prilogi: 1. mrtvaški list, 2. poročni list, 3. potrdilo županstva, da sta zakonska do smrti živeła v zakonski zvezi, 4. krstne liste (matične izpiske) otrok, 5. potrdilo županstva, da so otroci nepreskrbljeni in v polni oskrbi matere. Če bi ne bilo vdove ali zakonskih potomcev po umrlem učitelju, se sme izplačati posmrtnina tudi drugim osebam, ki dokažejo, da so stregle umrlemu pred njegovo smrtjo, ali plačale pogrebne stroške iz svojega. V takem slučaju je priložiti prošnji: 1. mrtvaški list, 2. potrdilo župnega ali občinskega urada, da je prosilec stregel umrlemu pred njegovo smrtjo ali 3. potrdilo zapuščinskega sodišča, da se pogrebni stroški niso mogli kriti z zapuščino. — Prošnje in priloge morajo biti kolekovane po obstoječih predpisih.

— **Uporaba šolskih prostorov**. Po sklepu deželne vlade izide o uporabi šolskih prostorov nova naredba, ki določa, da se smejo šolski prostori uporabljati le za pouk in prosvetne šolske namene ter za predavanja na polju umstvene ali gospodarske prosvete pod vodstvom učiteljstva. Telovadnice služijo le namenu šol. telovadb in telovadnim društvom. Uporaba šolskih prostorov za politične shode ali sestanke je prepovedana.

— **Predavanja o alkoholizmu** se po naročilu ministrstva prosvete vrše dne 7. maja letos po vseh ljudskih in srednjih šolah naše države.

— **Učiteljska Tiskarna za kulturne namene**. Na občnem zboru, ki se je vršil 4. t. m., se je na predlog upravnega sveta sklenilo, da se iz čistega dobička za leto 1920, nakažejo darila sledečim ustanovam: Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta 10.000 K, Poverjenstvu UJU v Ljubljani 10.000 K, Jugoslovanski Matici 3000 K in Sokolskemu Savezu 3000 K.

— **Sestanek**. Vabim vse vadniško učiteljstvo, ki službuje sedaj v Ljubljani, v svrhu razgovora našega gnotnega položaja v pisarno strokovnega tajništva v ponedeljek, dne 11. aprila t. l. ob 7. uri zvečer.

— **V Hrastniku** so priredili šolarji mladinsko igro »Prstan«. Uspeh je bil popoln. Delni dobiček se je uporabil za šolarsko knjižnico, 600 K pa se je poslalo Jugoslovanski Matici.

— **Tudi v Šmarju pod Ljubljano** se naša šolska mladina vrlo ponaša. Jugosl. Matici je poslala za prihrate 230 kron, 19. in 20. marca je pa priredila šolarsko predstavo v korist šolarski knjižnici s tem vspehom: 1. Duett na gosli. 2. Življenjepis S. Gregorčiča (v katerem je učenec animiral poslušalce za rešitev zasedenega ozemlja). 3. Deklamiranje njegovih pesmi. 4. Duett na gosli. 5. Petje treh lepih pesmic. 6. Igrica »Lažnjiva Milena«, s katero so bili gledalci izvanredno zadovoljni. Z »Lepo naša domovina« se je končala zanimiva predstava. — 42 novih knjig in knjižice bo sad otročjega truda. Živel posnemovalci!

— **Šolska mladina deške in dekliške šole v Št. Juriju ob juž. žel.** je nabrala svojim bratcem in sestricam v neodrešeni domovini za letošnje pisanko 871 K, katera vsota se je poslala Jugoslovanski Matici v Ljubljano.

— **Sveta vojska** sklicuje javen shod v nedeljo, dne 10. aprila 1921, ob 10. uri dopoldne na verando »Uniona« v Ljubljani. Na shodu se hoče poživiti akcija proti alkoholizmu, npravi propalosti in surovosti, zato se še posebej tem potom tudi učiteljstvo vabi, da se udeleži tega shoda v čim največjem številu.

— **Publikacije Slovenske šolske Matice** za leto 1920. so se začele pravkar razpošiljati poverjenikom posameznih okrajev. Poštne stroške naj razdeli poverjeniki na člane.

— **Za Učiteljski zdraviliški dom** v Rog. Slatini je darovala tov. Regina Gohar učiteljica v Mariboru, znesek 30 K. Srčna hvala!

— **Članarina in darila za učiteljski konvikt**. Za prodane belokranjske pisarnice, ki jih je darovala tov. Ljudmila Bukovčeva iz Črnomlja, 106 kron. — Učiteljski zbor v Novi cerkvi 40 K. — Učiteljstvo črnomeljske šole 220 K namesto venca na grob pokojnemu očetu tovarišice Tončke Pavlinove. — Napredno učiteljstvo šestrazredne narodne šole na Koroški Beli na Gorenjskem 120 K. — Skupaj 486 kron. Hvala!

Čislani tovariši, tovarišice!

Zanašaje se na blagosloveno sočustvovanje, katero boste imeli gotovo z menoj, ko prečitete te vrstice, nađejam se z vso gotovostjo, da mi boste šli na roko in mi skušali po svojih močeh lajšati bol, katera razjeda moje očetovsko srce, ki je zgubilo najdražji zaklad edinega sina, ki sem ga imel.

Moj sin Otakar Bajec je bil vsolan v drugem razredu ptujske gimnazije in je stanoval v tamkajšnjem zavodu »Dijaški dom«.

Dne 17. marca t. l. so šli dijaki popoldan na skupen izprehod nekoliko ven iz mesta. Moj sin in eden njegov tovaris sta se prav na premeten način odstranila in pobegnila. Dotični gospod, ki je dijake nadzoroval, je kmalu to zazpal, poslal bolj odrasle dijake na vse strani iskat, a dečkov niso mogli najti nikjer. Obveščene so bile tudi varnostne oblasti o tem dogodku. Naslednjega dne v p. tek, dan pred sv. Jožefom so pogrešili en čoln ob Dravi, in sedaj je bilo jasno, da sta dečka res izpeljala otroško fantastični načrt, peljati se po Dravi, Donavi i. t. d. na morje in odtod na Kitajsko, o čemur sta večkrat govorila, a ker je moj sin uganjal drugače raznovrstne šale, ni nikdo smatral tega resnim, in rad priznavam in poudarjam, da ne zadeva v tem primeru niti gospoda perfekta, niti zavoda »Dijaškega doma« prav nikaka krivda na moji nesreči.

Šele v ponedeljek, dne 21. marca smo naprosili na merodajnem mestu, da je šla ven neka žandarmerijska patrulja doli ob Dravi. Ti gospodje so poročali po svojem povratku, da so kakih 10 km nekeje v bližini cerkve sv. Marka ob Dravi našli ob bregu čoln in tudi sledi o pobeglih dečkih. Popraševaje po ondutih vaseh, so izvedeli, da sta bila tamkaj, a dalje je izginila vsaka sled za njima. Danes, ko to pišem, teče že drugi teden po tem dogodku, a o ubežnikih ni niti najmanjšega sledu. Če dečka potujeta dalje, sta danes lahko že daleč morda že čez mejo Jugoslavije. Tudi se nič ne ve, v katero smer potujeta, sploh sta li živa ali mrtva.

Prosim toraj vse cenjene tovariše in tovarišice širom naše države, bodite tako prijazni, da objavite ta dogodek po šolah med otroci, ti bodo utegnili kaj vedeti o naših dveh Kitajcih. Moj sin ima na obleki, na vsakem posameznem komadu prišito števi. 38, njegov tovariš pa števi. 52, to so številke zavoda. Na glavi mislim, da ima moj sin sivo volneno pleteno zimsko kapo, temne kratke hlače in takov jopič, in rujavo dolgo zimsko suknjo. Ako bi zamogel kedo kaj izvedeti, naj mi blagovolji sporočiti na naslov:

Alojzij Bajec,

učitelj na meščanski šoli v Ljutomeru. Ljutomer, 29. marca 1921.

Književnost in umetnost.

— **»Zvonček«**. Izšla je 3. številka, ki prinaša sledečo zanimivo vsebino: 1. Tone Gaspari: Naš Korotan. Pesmi. 2. E. Gangl: Kapetan Hrnjak. Povest. 3. Utva: Čudotvorni kresilnik. Pravljica. 4. slikami. 5. Miroslav Kunčič: Za god. Pesem. 6. Ewald-Humeke: Pripovedka o dvonožcu s šestimi Miroslav Kunčič: Pomladna. Pesem. 7. Ivan Matičič: Ob slovenski - laški narodni mej. Ponični spis s tremi slikami. 8. Marija Grošljeva: Mačice. Pesem. 9. Miroslav Kunčič: Na planinah. Pesem. 10. V. Klanšek: Ledene rože. Pesem. 11. Miroslav Kunčič: Pregovor. Pesem. 12. Pouk in zabava. 13. Kotiček gospoda Doropolskega.

— **Novi rod**. 3. številka ima sledečo vsebino: J. Gruden: Pustov pogreb. Pesem. — Fr. Bevk: Lovec in zajček. Pesem. — K. Širok: Tri ptičke. Pesem. — Cv. Golar: Ej, hej! Pesem. — Fr. Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka. — Slika. — Multatuli. — Fr. Ločnikar: Pravljica o japonskem komnoseku. — S. Rutar. — M. Simonov: Naši pradedi pod Franki. — Slika. — Zv. Kosem: Domotožje. — Pouk in zabava. — Kotiček malih. — Novi rod izhaja 1. vsakega meseca ter stane vsa leto 12 lir. Uredništvo in upravišništvo je v Trstu, ulica Ruggero Manna števi. 20./I.

— **»Njiva«** 5-6 števi, ima sledečo vsebino: St. Sagadla: Lex fundamentalis. — St. Lapajne: Ustava in jezik. — G. Krek: Izenačenje zasebnopravnih zakonov po načrtih stalnega zakonodajnega sveta v Belgradu. — M. Stibler: Državna akcija za kmetijski in rokodelski kredit. — M. Ambrožič: Narodna telesna vzgoja. — K. Ozvald: Izobraževanje naroda. — Fr. Veber: Znanost in vera. Listek. — Pregled. — Dnevnik. — Sedanja dvojna številka stane posamezno 20 K, celoletna naročnina znaša 120 K, za naročnike »Jutra« pa samo 60 K.

— **Otožnica »Vigred«**. Pesem je Vavkova, besedilo J. Puhar-jevo. Kamilo Mašek je bil 6 let starejši od Vavka in je bil njegov učitelj glasbe in petja v pripravniči. Vlado je pozneje med njima pravo prijateljsko razmerje. V noči, ko je Mašek umrl, se je v sanjah poslovil od Vavka. Drugo jutro pa je došla vest, da je Mašek umrl. (L. 1859.) Prijatelju v spomin je Vavken uglasbil za klavir in dvoglasno, deloma štiriglasno petje pesem »Otožnica« po besedilu »Vigred se povrne«. Dr. Dev je pesem dobil v Belokrajini in jo kot narodno harmoniziral za moški zbor. Da se razlikuje od originala, menda ni njegova krivda, pač pa ima zaslug, da se je pesem razširila. Kako je prišla ta pesem v Belokrajino? Zanesel jo je kak učitelj, Vavkov prijatelj, kakor jo je bil prinesel v Borovnico pok. nadičitelj Papler. Tam sem jo videl, jo prepisal in priredil za citre že pred 40. leti. Za avtorja se takrat nisem zanimal. Po dolgem trudu sem dobil zbirko »Glasli Gorenjski«, postavil Andrej Vavken, učenik. Kamnotis Egerjev v Ljubljani. V tej zbirki je pesem »Otožnica«, v spomin Kamilo Mašek-u, uglasbil And. Vavken. Morda bi bilo umestno, da se ta pesem priredi v drugi izdaji po originalu, katerega ima Vavkov zet J. Lapajne, nadičitelj v Cerkljah pri Kranju. Vidi se pa lahko tudi pri podpisnem.

Upam, da sem s tem ustregel vsem tistim, ki se zanimajo za naše pesmi.

IV. Kiterle.

— **Izkaz zbirke »pirhov 1921«** mladine v svobodni domovini svojim neodrešenim bratcem in sestricam.

V nastopnem objavljamo I. izkaz zbirke pirhov Jugoslovanske Matice za Slovenijo. Ta izkaz je bil sklenjen na veliko soboto. Pozneje došli darovi se bodo objavili v II. izkazu. Vsa ona p. n. šolska vodstva, ki do danes še niso sklenila in odposlala svojih zbirk, Jugoslovanska Matica prosi, da to čim preje store. Končni uspeh te akcije bo gotovo v še sijajnejši luči pokazal domoljubno delo slovenskega učiteljstva in radodarno roko slovenske mladine.

Dosedanji darovi znašajo: 102300 K 31 v.

A. Bivša Kranjska: 59.496 K 30 v.

1. Črnomeljski okraj: 1332 K. Adlešiče 74.40 kron; Bosiljeva Loka 18 K; Črešnjevce 32 K; Doblice 60 K; Dragatci 80 K; Griblje 150 K; Metlika 444.70 K; Podzemelj 270.20 K; Rožai dol 50.70 K; Stara Lipa 52 K; Suhor 100 K.

2. Kamniški okraj: 4304.87 K. Blagovica 40 K; Brdo 125 K; Dob 126 K; Dolsko 120 K; Domžale 359.65 K; St. Gotard 25 K; Ihan 155 K; Kamnik otr. vrtec 30 K; Krašna 70 K; Krtna 100 K; Mekine javna 70 K; uršul. 330 K; Mengeš 400 K; Moravce 475.80; Nevle 150 K; Peče 120 K; Rudomlje 55.22 K; Rova 20 K; Sela 73 K; Skarudna 94 K; Stranje 200 K; Trzin 200 K; Tunjice 122 K; St. Vid pri Brdu 96 K; Vodice 385 K; Vrhpolje 363.20 (vmes dar staršev).

3. Kočevski okraj: 3459.46. Banja Loka 336 K; Dobropolje 240 K; Dolenjavas 241.86 K; Faravas 103 K; Kočevska Reka 67 K; Kuželj, Loški potok 303 K; Ribnica meščanska 310.80 K; Ljudska 770 K; Sodražica 386.60 K; Vel. Lašče 651 K; Vel. Poljane 50 K.

4. Kranjski okraj: 10.744.30 K. Sv. Ana 42 K; Besnica 115.60; Bukovica 107 K; Bukovščica 105 K; Čerklje 500 K; Dražgoše 50 K; Duple 224.40 K; Goriče 264 K; Senčur 223 K; Kokra 70 K; Kovor 108 K; Kranj deška 820 K; deliška 968 K; Leskova 175 K; Mavčiče 150 K; Olševk 310 K; Podbrezje 136.50; Podlonk 70 K; Predvor 351 K; Predostje 241.50 K; Primskovo 203 K; Reteče 100 K; Selca 203 K; Smlednik 266 K; Stara Oseca 89 K; Škofja Loka javna 398 K; uršulne 907.18 K; Trebija 184.20; Trboje 100 K; Trstenik 81 K; Trzica ljudska 1368.82 K; Velesovo 300 K; Veklo 183 K; Zaflog 74 K; Zablina 202.20 K; Zelenik 252.80 K; Žiri 801.10 K.

5. Krški okraj: 4595 K 36 v. Boštanj 192.80 K; Čatež 448 K; St. Janž 284 K; St. Jernej 107 K; St. Jurij pod Kumom 140 K; Kal 136.30 K; Kostanjevica 312 K; Sv. Križ 430 K; Leskovec 406 K; Mokronog 208 K; Radeče 353.76 K; St. Rupert 654.50 K; Svibno 130 K; Šmarjeta 250 K; Telče 50 K; Trzisee 121 K; Vel. Podlog 300 K.

6. Litjski okraj: 4158 K 38 v. Sv. Gora 40 K; Hotič 42 K; Izlake 160 K; Kolovrat 80 K; Sv. Križ 162 K; St. Lambert 210 K; Litija 150 K; Prezganje 69 K; Šmartno 784 K; Toplice 1099 K; Višnjagora 222 K; Zagorje 1140.38 K.

7. Ljubljana — mesto: 13672 K. I. deška lj. 1546 K; II. d. lj. 1275.30 K; III. d. lj. 724 K; IV. d. lj. 479 K; V. d. lj. 800 K; I. dekl. lj. 1035 K; Sp. Šiška deška lj. 682.56 K; dekl. lj. 823.44 K; I. d. mešč. lj. 385.20 K; I. dekl. mešč. lj. 585 K; II. d. mešč. Sp. Šiška 121 K; II. dekl. mešč. Sp. Šiška 387.50 K; Uršulinski zavodi 2487.20 K; Lichtenurnovi 883 K; 3. razred dekl. vladnice 15 K; VI. razred realke 81 K; obrtni vajenci 375.40 K; gremialna 882.40 K; dekl. obrt. nad. umet. obr. 104 krone.